

Siekia darbo pagerinimo

Š. m. liepos 19 d. Rokiškio komjaunimo organizacija nepriklausomai ir kultūros darbu skyriaus pirminės komjaunimo organizacijos komjaunuoliai susirinko aptarti padarytų klaidų bei trūkumų darbe ir nustatyti darbo pagerinimo metodus ateičiai.

Ši pirminė komjaunimo organizacija iki šio laiko nepadarė jokio aktyvumo organizaciniame bei masių švietimo darbe. Iki šio laiko organizacija neturi politilavinimosi bei saviveiklos ratelių ir savo sienlaikraščio. Čia kaip tik daugiausiai tenka kaltinti pirminės komjaunimo organizacijos sekretorių drg. Mikolūnaitę, kuri nepadarė darbe jokios iniciatyvos ir retai tešaukia komjaunuolius į susirinkimus. Tiesa, negalima neigti, kad pirminė

ne tik šia suminėtu komj. pirmorg-jų komjaunuoliams, bet ir nesąjunginiams jaunuoliams.

Ši reikalą organizuoti ir juo rūpintis pavesta drg. Vesiolovai, kaipo sumanai, aktyviai ir energingai komjaunuolei.

Taigi buvo nutarta išplėsti meninę saviveiklą. Šiam darbui pasiėmė vadovauti LLKJS Rokiškio apskr. organizatorius Rokiškio miestui — drg. Šlykova. Ji tuojau po šio susirinkimo ėmėsi darbo, ir jau š. m. liepos mėn. 28 d. yra numatytas pirmas scenos mėgėjų ratelio pasirodymas.

Šių naujų ušimojimų įvykdymas pakels minėtos pirminės komjaunimo organizacijos darbą į reikiamą lygį.

Pandėlio komjaunuoliai talkininkauja šieno suvežimo darbuose

Pandėlio valsč. komjaunuoliai — tarnautojai, nors ir užimti savo tiesioginėmis pareigomis, randa laiko patalpininkauti valstiečiams šieno suėmimo ir suvežimo darbuose. LLKJS Pandėlio valsčiaus k-to sekretorius drg. Popovas intenciatyva buvo suorganizuotos

dvi komjaunuolių — tarnautojų tautos kalbos minėtiems darbams. — Prasiėdėjęs rugiapūtės darbams, — sako LLKJS Pandėlio valsčiaus k-to sekretorius drg. Popovas, — mes stengsimės dar labiau išvystyti talkininkavimą, kad tu patėdėjęs valstiečiams greičiau sudoroti derlių.

Energingai vadovaujama pionieriams

Dabartinio metu pionierių organizacija Kamajūose vadovauja komjaunuolė drg. S. Šubaiūtė. Nors ji savo pareigas ir neseniai pradėjo eiti, tačiau jau ir per trumpą laiką spėjo užsirekomenduoti kaip darbšti pionierių organizacijos vadovė. Ji nesigaili laiko na jėgų savo pareigų vykdyme. Be to, jei vadovaujant padidėjo ir pionieriai

surengs panašių vakarų su programomis.

Nors minėtam pionierių vakarui buvo pasirengta pasukbomis, tačiau paėos programos išpildymas pavyko gana neblogai. Linkėtina pionierių vadovai drg. S. Šubaiūtė ir toliau dirbti su nemažėjančia energija.

(Mūsų koresp.)

BOLŠEVIKŲ PARTIJA VALDŽIOJE

(Pasikalbėjimo apie tretįjį VKP(b) istorijos etapą 7-ji dalis)

Sėkmingai atremdama užsienio ir vidaus priešų atakas, partija tuo pat metu tvirtai ir atkakliai įgyvendino savo generalinę liniją — šalies industrializaciją. Partijos politika buvo gyvai ir energingai darbu žmonių paremta. Industrializacijos reikalas ėmė greit žengti pirmyn. Jau 1927 metų pabaigoje Uryškeje lemiamieji tarybinės industrializacijos pasisekimai. Pramonė ir žemės ūkis jau pralenkė prieštarinį lygį. Pramonės lyginamasis svoris liaudies ūkyje pakilo iki 12 procentų. Tai reiškė, kad pramonės srityje klausimas „kas — ką“ jau buvo nulemtas, kad šia reikalas aiškiai linko į socialistinio gamybos būdo pergalę.

Kitoks vaizdas buvo žemės ūkyje. Pagrindinė to ūkio ūka — grūdų ūkis — pasiekė 91%

prieškarinio lygio, o prekinė dalis sudarė 37% prieškarinio lygio. Tai buvo grūdų ūkio krizė, kuria turėjo sėkti gyvulininkystės krizė. Išliko pavojus, kad TSRS karinomenė ir miestai galėjo atsidurti chroniškame bado pavojuje.

Svarbiausia tos krizės priežastis buvo ta, kad žemės ūkis mūsų šalyje tuomet buvo smulkus, suskaldytas į pavienius ūkius. Siekiant likviduoti grūdų ūkio krizę, reikėjo persitvarkyti į stambią žemės ūkio gamybą, pajėgiančią pritaikyti naujausią techniką ir kelis kart padidinti grūdų ūkio prekinį pajėgumą.

„Šalis turėjo du galimus: arba pereiti prie stambiosios kapitalistinės gamybos, kas būtų reėkę valstiečių masių nusurdirinimą, darbininkų kla-

ses ir valstiečių sąjungos pradžią, buožių sustiprėjimą ir socializmo pralaimėjimą kaime, arba imti smulkiuosius valstiečių ūkius jungti į stambius socialistinius ūkius, į kolektyvinius ūkius, kurie galėtų naudotis traktoriais ir kitomis šiu laikų mašinomis sparčiam grūdų ūkio ir jo prekinės produkcijos pakėlimui“. (VKP(b) istorijos trumpasis kursas, 286 psl.)

Suprantama, kad bolševikų partija ir Tarybų valstybė galėjo stoti tik į antrąjį kėlę.

Savo pranešime XV partijos suvažiavime draugas Stalinas parodė koki pavojų sudarė žemės ūkio atsilikimas nuo pramonės, ir nužymėjo vienintelį teisingą išėjimą iš susidariusios padėties. „Išeitis, — sakė drg. Stalinas, — smulkiųjų išskaldytųjų valstiečių ūkių per-

Kada pagerės Valstybinių Įstaigų Darbuotojų Profasjungos veikla?

Dideli ir atsakingi uždaviniai yra statomi mūsų profasjungų organizacijoms. Jos turi apimti plačiasias darbo žmonių mases, turi būti kultūrinio ir politinio darbo skleidėjomis valstiečių, darbininkų ir darbo inteligentų tarpe bei ekonominių paramos teikėjomis iškilus reikalui.

Bet, štai, Rokiškio apskrities Valstybinių Įstaigų Darbuotojų Profasjunga šiuos visus svarbius, jai statomus, uždavinius yra pamiršusi ir, atrodo, net neieško būdų savo darbui pagerinti. Šios profasjungos komiteto pirmininkas drg. Raila pripažįsta jo vadovaujamos profasjungos apverktiną padėtį, bet neranda būdų ir priemonių iš tos padėties iš-eiti.

Jau narių verbavimo reikalas šioje profasjungoje yra nepaprastai atsilikęs. Turimais duomenimis, Rokiškio apskrities valstybinėse Įstaigose darbuo- ba 575 asmenys, iš kurių tik mažesnę pusę tapriklausos Valstybinių Įstaigų Darbuotojų Profasjungai. Ypač blogai tas reikalas stovi mūsų apskrities valsčiuose, nes iš visos apskrities tik Panemunėlio ir Južintų valsčiuose yra suorganizuotos šios profasjungos profgrupės. Drg. Raila skundžiasi, kad profasjungos komiteto nariai yra labai užimti savo tiesioginėmis pareigomis ir negali išvykti į valsčius, o narių verbavimui ipareigoti valsčių vykdomyjų komitetų pirmininkai ir sekretoriai nerodo šiam reikalui jokios iniciatyvos. Bet kokios ten bebūtų sąlygos, vis dėlto galima rasti priemonių, kad į profasjungą būtų įtraukti tie ir ne visi valstybinių įstaigų darbuotojai, tai nors jų dauguma.

Prie šios profasjungos yra sudaryta kultūrinio darbo komisija, kuriai vadovauja profasjungos komiteto narys drg. Valulis. Pasirodo, kad ši komisija profasjungos narių švietimo ir kultūrinio darbe ne ką tėra nuveikusi. Per vi-

šą profasjungos gyvavimo laiką tebuvo suorganizuotos 4 bendrojo pobūdžio paskaitos. Tuo tarpu visai nėra bandoma suorganizuoti koki nors saviveiklos ar sporto ratelį, nėra dirva šiam reikalui yra labai plati. Galime drąsiai tvirtinti, kad Valstybinių Įstaigų Darbuotojų Profasjungos nariai „turi garbę“ nešioti tik profasjungos nario vardą, o apie bet koki politinį švietimą ar kultūrinį darbą jie nieko išsiol dar negirdėjo.

Taipgi yra sudaryta komisija daržininkystei ir gyvulininkystei profasjungos narių tarpe populiarizuoti, kuriai vadovauja drg. Kondratas. Komisijos uždavinys yra tas, kad profasjungos nariai savo skypuose ar gautuose individualiuose daržuose, augindami javus ar daržoves, pasiektų aukštą agrotechnikinio lygio. Bet komisija šiuo reikalu nedaro konkrečius nepadare, nurodė jokių paskaitų, nedarė jokių patarimų. Komisija ligyruoja tik ant popierio.

Dar blogiau dirba prie šios profasjungos įsteigta buhalter reikalams komisija, kuriai vadovauja drg. A. Nevidomskis. Jos pareiga yra, susirius su Aukopasjunga, stebėti, kad būtų teisingai atliekamas pramoninių prekių paskirstymas įstaigoms ir rūpintis visais kitais profasjungos narių buitiniiais reikalais: atostogoms, pašalpomis ir t. t. Bet ši komisija tuo visai nesirūpina. Pavyzdžiui, Taupomosios Kasos darbuotojai yra apilenkami pramoninių prekių dalinime, bet drg. Nevidomskis šiuo reikalu nieko nėra padėjęs.

Valstybinių Įstaigų Darbuotojų Profasjungos komitetas turėtų nedelsiant susirūpinti, kad šios profasjungos darbas įgautų gyvesnį pobūdį, kad svarbius uždavinius, statomus profasjungai, būtų įgyvendinami praktikoje.

J. Grigaliūnas

ėjime į stambius ir jungtinius ūkius visuomeninio žemės dirbimo pagrindu, perėjime prie kolektyvinio žemės dirbimo naujos, aukštesnės technikos pagrindu. Išeitis yra ta, kad smulkūs ir smulkiausi valstiečių ūkiai palaipsniui bet be atvangos, nespaudžiant, bet parodant ir įtikinant, būtų jungiami į stambius ūkius visuomeninio, draugovinto, kolektyvinio žemės dirbimo pagrindu, pritaikant žemės ūkio mašinas ir traktorius, pritaikant mokslinius metodus žemdirbystei suintensyvinti. Kitos išeities nėra“.

Penkioliktasis partijos suvažiavimas priėmė nutarimą dėl visokeriopo žemės ūkio kolektyvizavimo plėtimo. Suvažiavimas nubrėžė planą išplėsti ir sustiprinti kolektyvinių ir tarybinių ūkių tinklą ir davė aiškius nurodymus apie būdus kovoti dėl žemės ūkio kolektyvizavimo. Drauge suvažiavi-

mas davė direktyvą — toliau plėsti puolimą prieš buožes ir pavartoti eilę naujų priemonių, apribojančių kapitalizmo vystymąsi kaime. Šiam milžiniškam uždaviniui — žemės ūkio kolektyvizacijos uždaviniui — įgyvendinti reikėjo kruopščiai ir vispusiškai pasiruošti. Tada numatydamas, bolševikų partija sukūrė industrinį bazę kaimui aprūpinti mašinomis bei traktoriais, žemės ūkiui techniškai apginkluoti; partija sukauptė lėšas kolektyvinių bei tarybinių ūkių kėrimui finansuoti. Kaip ir reikėjo laukti, buožės žemės ūkio kolektyvizacijos politiką pastitiko atkakli pasipriešinimu. Buožės atsisakė pardavinėti duoną valstybei ir ėmėsi teroro prieš kolektyvinių ūkių valstiečius ir partinius — tarybinius darbuotojus kaime. Tarybinė valdžia ėmėsi eiles nepaprastų priemonių prieš buožes. Vėrguomenė

Tėvų komitetai — visuomeniniai organai

...santvarka plašiai
...vaikams ir jauni
...laispnie ir
...mokyklās. Jau pra
...vedinti visuotinio pra
...valdomojo mokymo įsta
...vietovėse ir pro
...lygio apmokymas
...publikos miestuose.
...atsaikingus užda
...IV TSRS penkmečio
...patatė mūsų švietimo
...darbuotojams ir
...visuomeniniams
...tėvų komitetams.
...apskrities tėvų komi
...niami tėvų visuome
...atiko žymų darbą
...apskrities mokyklas,
...pajūdo mokyklų remontų
...ir pan. Didelę ir
...paramą mokinų tėvai
...statant Panemunėlio
...ir kitas apskri
...mokyklas. Bet nevisur,
...tėvų komitetai aktyviai
...įsijungę vykdyti sa
...davinį. Toli gražu mūsų
...mokyklų tėvų komi
...nų nuo tikrojo aktyvu
...pamėšime labai
...uždavinį, stovintį prieš
...komitetus — drauge su
...vadyboje ir pedago
...aktyvu kovoti už visuot
...valomo mokymo įvykdy
...tai šiame rimtame klau
...apskrities tėvų komitetai
...nėmiami tėra pasidarbav
...nepasistengę įvertinti
...gillos ir labai rimtos
...mas. Visuotinio privalo
...mokymo vykdymo reika
...uro paliktas beveik išimti
...tikytis valiai ir darbu.
...pajūti mokinų tėvai, tė
...mitetai galėjo ir gali su
...reikšmingą vaidmenį,
...įstraukdami į šios rū
...tikinamąjį darbą, patys
...kai, kad nė vienas mo

kyklinio amžiaus vaikas moks
lo laike nebūtų paliekamas na
muose. O visuotinio privalomo
jo mokymo klausimas mūsų
apskirtyje dar tobera gana opus.
Keli šimtai apskrities vaikų
prečiais metais nelankė mo
kyklų dėl materialinių priežas
čių, tėvų nesusiartinimo ir pan.
Tėvų komitetai, būdami tėvų
visuomenės organais, kaip
tik privalo domėtis ir labai
susirūpinti tuo faktu, turi or
ganizuoti konkrečią materiali
nę paramą karių, Tėvynės karo
invalidų vaikams, našlai
čiams ir vargingiems mokslie
viams. Glaudžiai bendradar
biaudami su visuomeninėmis
organizacijomis, įstaigomis bei
įmonėmis, mokyklų šefais ir
kt., mokinų tėvų komitetai ga
li šiuo klausimu pasiekti visai
gerų rezultatų, jei nuoširdžiai
ir rimtai to bus siekiama. „Ne
laikas šunis lakinti, kai reikia
eit medžioti“ — sako liaudies
patarlė. Vasaros atostogų me
tas yra palankus ir geras lat
kas susirūpinti darbu, kuris
privalo užtikrinti 100% visuo
tinio privalomojo mokymo
įvykdymą mūsų apskirtyje.

Be šio, prieš mokinų tėvų
komitetus, kaip tėvų visuo
menės organus, stovi dar eilė
nemažiau svarbių uždavinų.
Būtinai iš tėvų komitetų pusės
visu rimtumu padėti mokyk
loms gerai ir laiku pasiruošti
naujiems mokslo metams, pa
dėti įvykdyti mokyklų patalpų
ir inventoriaus remontą. Tėvų
komitetai turi padėti tėvams
ir mokyklai sekti, prižiūrėti ir
tvarkyti mokinų elgesį. Tėvų
komitetai turi rimtai, planin
gai rūpintis mokyklos mokslo
lygio kėlimu, mokyklos ūkio
bei savitarpine gerove. Padėti
organizuoti ir patiekti bnti ak
tyvistais pedagoginės propa

gandos klausimu — kiekvieno
mokinų tėvų komiteto rimta
pareiga. Mokytojų uždavinys
yra gerai tėvų komitetus —
savo pagalbininką — supažin
dinti su jų atsakingu darbu,
darbo reikšme. Mokyklų vado
vai ir pedagogų kolektyvai tur
ri išskirti daugiau laiko komi
tetai su tėvais, ypač su tėvų
komitetais. Būtinai tėvų komi
tetus nuodugniai supažindinti
su Lietuvos TSR Švietimo Mi
nisterijos patvirtintais tėvų
komitetų darbo nuostatais, re
guliariai konsultuotiis mokyto
jams su tėvų komitetu.
Jokiu būdu negalima leisti kar
totis iki šiol apšėdai pasitaiki
slams reikiams, kad rudenį
išrenkamas visuotiniame susi
rinkime komitetas, padaromas
vienas antras posėdis, suaro
mas vienas antras protokolas...
ir viskas. Žinoma, kad tai joks
darbas, jokia veikla. Tėvų ko
mitetas — tėvų visuomenės
organas, jo nariai — aktyvūs
kovotojai už visuomenės reika
lus, už mokyklos kilimo reika
lus, už IV stalininio penkme
čio plano darbų ir uždavinų
stačius tarybinę mokyklai,
pilną ir priešaiškinį įvykdymą.
Šita būtinai gerai ir sąmonin
gai suprasti ir tėvų komitetų
sėstatams, ir kiekvienam tė
vui.

Mūsų apskrities tėvų komi
tetai turi nedelsiant pasidary
ti tikrais tėvų visuomenės or
ganais. To siekiant reikia labai
suaktyvinti savo veiklą. Mo
kyklų vadovai ir pedagogų ko
lektyvai turi visai skatinti
vietose tėvų komitetų darbą.
Viešai, spaudžius reikalinga de
maskuoti tėvų komitetų neveik
lumo ir apšėdimo faktus, kol
jie visiškai šlyks. O tai turi
įvykti kuo greičiausiai!

J. Klevas.

Žemės Ūkio Akademijoje steigiami keturi nauji fakultetai

Lietuvos Ž. Ū. Akademija Žemėtvarkos fakultete dau
nuo rudens žymiai bus praplė
ta: be esamųjų dviejų fakul
tetų — agronomijos ir namų
tvarkymo. Čia išeinama geode
zija, tarybinės vyriausybės ir
partijos pavesta Akademijos
vadovybei įkurti dar keturi
nauji fakultetai — melioraci
jos, žemėtvarkos, žemės ūkio
ir išleidimas žemės ūkio žem
mechanizacijos ir daržininkys
tės — sodininkystės. Taigi
Žemės Ūkio Akademija nuo ru
dens pradės darbą su šešiais
fakultetais ir išaugs į vieną
rimčiausią mokslo įstaigą Lie
tuvoje.

Trys nauji fakultetai, būtent:
melioracijos, žemėtvarkos ir
žemės ūkio mechanizacijos ruoš
naujus mūsų kraštui reikaling
gus žemės ūkio specialistus.
Akademija, juos išleidama, su
teiks diplomuoto inžinieriaus
vardą. Šiuose trijuose fakulte
tuose be bendrų dalykų ir žemės
ūkio mokslo šakų bus išeinama
aukštoji matematika, sustiprin
ta fizika, įvairios specialybės
reikalingos mokslo disciplinos.

Žemės ūkio mechanizacijos fa
kultete didelis dėmesys kreipia
mus į žemės ūkio mechaniza
ciją ir elektrifikaciją. Mecha
nizacijos inžinieriai turės mū
šų žemės ūkį iš pagrindų pa
keisti. Rankų darbą pavaduos
mašinos, palengvės žemės ūkio
eksploatacija. Čia studijuojama

įvairios mašinos (kombainai,
traktoriai, automobiliai ir kiti
transporto įrenginiai), šilumi
niai ir hidrauliniai varikliai,
elektrotechnika, medžiagų at
sparumas ir technologija, ma
šinų ir traktorinio parko eksplo
atacija ir kiti dalykai.

Melioracijos fakultete pagrindi
nis studijų darbas yra pasiruoš
ti dirvos namumui pakelti. Že
mė duos didesnę produkciją, je
jei joje bus atliktas pagrindi
nis pagerinimas (nusausinimas,
išlyginimas, drėkinimas). Čia
išeinama geodezija, hidrogeolo
gija, hidraulika, hidrologija,
hidrometrija, hidro įrenginiai,
tato pat vandens energijos nau
dojimas, mašinų mokslas, ma
šinų dalys. Melioracijos inži
nieriai mūsų žemės ūkį pada
rės daug produktyvesni ir pri
sidės prie mūsų krašto mecha
nizacijos ir elektrifikacijos.

Baigia pasirengti derliaus nuėmimui

Juodupės valsčiaus valstie
čiaiai peruošė klojimus nau
siais paskutiniu metu jau visai
jam derliui įveikti. Baigiamos
baigia pasirengti šių metų der
varengti mašinos kėlimui. Pa
lydingiausiai derliaus nuėmi
mū ruošiasi Čekių ir Nerijio
mašinų, skirtų derliaus nuėmi
mo darbams. Beveik visi vals
(Mūsų koresp.).

...valstiečiai parėmė
...tarybinę valdžią. Pa
...buožių pasipriešinimas
...palaufžas. 1928 metų pa
...Tarybų valstybė turė
...ankamas duonos rezer
...kolektyvinių ūkių judė
...auzengė pirmyn tvirtes
...agenių.
...tariai perėjus į puolimą
...buožes, pradėjus vartoti
...prastas priemones prieš
...Bucharino ir Rikovo
...nusimetė kaukę ir ėmė
...koti prieš partijos
...Dešinieji kapituliai
...mo, jog nėra reikalo kovo
...buožėmis. Jie kovojo
...kolektyvinių bei tarybinų
...darima ir gynė buožinio
...vystymosi laisvę. Jie su
...juokings „klasių kovos
...simo teorija“ ir teorija
...taikų buožių laugimą i
...lizmas.“
...grindas Stalinas iki galo
...stavo dešiniuosius, kaip
...nimo priešus, kaip buožių

agentūrą partijoje. Nurodyda
mas į reikalingumą kovoti
dvim frontais prieš partijos
priešus, draugas Stalinas pa
brėžė, jog dabar pagrindinį
smagį reikia nukreipti prieš
Bucharino ir Rikovo grupę,
kaip prieš pagrindinį pavojų
partijai.
Kovoje su dešiniuosius kap
ituliantais partija dar labiau
sustiprėjo, išaugo ir užsigrūdi
no. Dar glaudžiau susibūrus
apie savo partijos Centro Ko
mitetą, partija vis plačiau vys
tė sunkiąją pramonę, tarybinų
bei kolektyvinių ūkių kūrimą,
mobilizuodama milijonines dar
bininkų ir valstiečių mases ko
vai dėl socializmo pergalės
mūsų šalyje.
1929 m. balandžio mėnesį su
sirinke XVI partijos konferen
cija. Svarbiausias konferencijos
klausimas buvo pirmojo penk
mečio planas. „Pagrindinis
penkmečio plano uždavinys —
nurodinėjo drg. Stalinas, —

buvo sukurti mūsų šalyje to
kiš pramonė, kuri pajėgtų per
ginkluoti ir perorganizuoti ne
tik pramonę iš viso, bet ir trans
portą, bet ir žemės ūkį — so
cializmo pagrindis (Stalinas.
Leninismo klausimai, 485 psl.,
rus. leid.).
1929 metais draugo Stalino
pavadinti didžiojo persilaužimo
metais. Tasai persilaužimas
įvyko visą pirmą darbo našu
mo srityje. Be to, partija tuo
metu išsprendė vieną svarbiau
sųjų socializmo kūrimo uždavi
nių — sankaupti kapitalinei
statybai problema. Tai įgalino
padidinti tempą vystant gamy
bos priemonių gamimą ir pa
vėrdiant mūsų šalį iš agrarinės
— industrine šalimi. Pagaliau,
persilaužimas pasireiškė dar ir
tuo, kad žemės ūkis iš smul
kaus, individualaus ūkio perė
jo į stambią bei pažangią ko
lektyvinę žemdirbystę. Gi svar
biausia, kad į kolektyvinius
ūkuis pradėjo eiti vidutinieji
valstiečiai.
(B. d.)

ANGLŲ POZICIJA

Viešis Tarybų Sąjungoje Anglijos parlamento narys Julius Silvermanas pareiškė Rygos spaudos atstovams:

„Man, parlamento nariui nuo leiboristų partijos, buvo duoti trys paklausimai:

1. Ar nori Britanija taikos?
2. Kokios Britanijos pozicijos į TSRS?
2. Kokios Britanijos pozicijos į Tarybų Latviją?

1. Britų tauta nori taikos. Ji yra išvarginta penkerių metų karo ir visų tų sunkumų, kurie tebesitęsia ir šiandien, nors karas ir pasibaigė jau prieš metus. Ji neis prie naujo karo. Vyriausybė, pradėjusi naują karą, neįsilaikytų nė vienos dienos. Todėl nė viena Anglijos vyriausybė, jeigu tik ji nepraras sveiką protą, negali galvoti apie kitą karą. Paskutinysis karas Angliją visiškai suniokojo. Ji neteko trečdalis savo laivyno ir daugiau kaip pusės užsienio investicijų. Jos šios užsienio skolos pastiekė dabar 3 milijardus svarų sterlingų, nepaisant didžiuoju vidurinio išsiskolinimo. Prie to reikia pridėti mūsų miestų sugriovimus ir nuostolius, padarytus tiek armijai, tiek ir civiliams gyventojams. Naujasis karas neišvengiamai pasibaigtų ekonominiu mūsų šalies krachu.

Mano kolegos ir aš, sudarantieji leiboristų (vyriausybine) partija parlamente, esame numatę socialinių reformų programą, kuri apima socialinio aprūpinimo ir tautinio sveikatinimo apsaugą, o taip pat būtų statyba, kam turėtų būti leista kasdien daugelis šimtų milijonų svarų sterlingų. Karas sugriautų visus šiuos leiboristų partijos sudarytuosius mūsų tautos socialinio progreso planus.

Faktiškai dabar iš penkių milijonų vyrų ir moterų, sudarančių Britanijos ginkluotąsias pajėgas, demobilizuota jau daugiau kaip 3 milijonai. Didžioji dalis karinės pramonės pervesta į teikiąją gamybą. Šia kryptimi veiklama ir toliau.

2. Absoliutinė anglų tautos dauguma iš tikrųjų nori draugystės su TSRS. Anglų tauta nepamirš Raudonosios Armijos didvyriškumo ir didžiulių aukų bendroje kovoje. Leningradas, Stalingradas visada turės didelę reikšmę anglų tautai, kuri gyvat demisi didžiausias Tarybų Sąjungos socialiniais pasiekimais.

Teisybė, priešiškos spaudos propaganda dero kai kurią žalą šitiems jausmams, tačiau didžia dalimi anglų simpatijos lieka nepasikeitusios. Pavyzdžiui, Londone man kalbėjo daug apie tai, kaip jie gali būti, kad tarybinė vyriausybė neradoma galima atsistoti Raudonosios Armijos daliai dalyvauti brėlio parade, pergalės parade Londone, apie tai, su kokių entuziazmu Londone gyventojai būta priėmę Raudonąją Armią.

Kai 1945 metais mane rinko į parlamentą, draugystė su TSRS sudarė svarbią tiek mano, tiek ir daugelio kitų parlamentinių draugų rinkiminės programos dalį.

3. Man pasakė, kad mūsų šalies atskiri asmenys mano, kad Anglijos vyriausybė ir tauta taip suinteresuotos Latvija, kad linkusios kariuoti, kad atskirtų ją nuo Tarybų Sąjungos. Man pasakė, kad kai kurie iš šitų ponų rimtai tiki, kad viena gražia diena anglų karo laivynas pasirodys Rygos uoste. Žmonės, kurie tiki tokiomis fantastiškais dalykais, reikia patalpinti į bepročių namus.

Leiskite man būti atviram, jeigu tai dargi išeis jūsų tautinė ambicija. Didžioji anglų tautos dauguma nerodo susidomėjimo Latvija, labai maža arba visai nieko nežino apie jūsų kraštą. Mūsų apie naują karą dėl Latvijos juos tiesiog prajuokintų.

Teisybė, yra kai kurių žmonių, kurie anksčiau turėjo nuosavybę jūsų šalyje, kurie galbūt galvoja kitaip. Yra tam tikras skaičius užkėlusiu TSRS priešų, kurie spausdina tai, ką parašo jiems Pabaltijos reaktoriai ir kolaboracionistai, pabėgusieji į Svediją arba į Vokietiją. Tačiau visi kiti anglai ir žymi Anglijos parlamento dauguma Pabaltijos valstybių įsijungimą į TSRS su noru pripažįstą galutiniu ir teisingu.

Aš esu tikras, kad anglų tauta su dideliu susidomėjimu iš klausys tai, ką mes jai papasakosime apie naująją Latviją, apie kurą šiuo metu ji tiek mažai žino. Mes papasakosime tai, kaip jūs užgydote sunkias žaizdas, padarytas jūsų šaliai, kaip kuriate savo pramonę ir keliate savo gerovę laisvoje socialistinėje šalyje.

Mes papasakosime mūsų tautai apie jūsų puikų miestą, apie jūsų laimingą tautą. Mes tikime, kad greit ateis laikas, kada dar daugiau anglų apsilankys pas jus svečiuose, kad dar labiau sustiprintų draugystę su jūsų tauta.“

* * *
Gordonas Šafferis — anglų visuomenės delegacijos, viešneios Tarybų Sąjungoje, pirmininko pavadotojas, leiboristų partijos narys ir laikraščio „Rainolds-nius“ redaktorius pavadotojas, davė Rygos spaudos atstovams tokio turinio straipsnį:

ANGLŲ ŽURNALISTO STRAIPSNIS

„Vienas iš Tarybų Sąjungos gyvenimo ypatingumų, kurį aš ir mano kolegos iš anglų visuomenės tyrėm su ypatingu susidomėjimu, — tai ryžtingas perėjimas iš karinės ekonomikos į taikos meto ekonomiką. Daugelis sąlygų, kurias mes

pažiname Tarybų Sąjungoje, yra panašios į Britanijos ir kitų sąjunginių šalių sąlygas. Ilgos iš žiaurios kovos prieš fašistinius agresorius metu viskas turėjo būti nukreipta į karinių pastangų padidinimą. Dėl tos priežasties visose šalyse pasireiškė plataus vartojimo reikmenų trūkumas. Šalyse, panašiose į Latvijos Tarybų Respubliką, buvusiose po Hitlerio ir jo grobiukų batų, padėtis buvo dar blogesnė dėl smarkaus didelio gyventojų skaičiaus sunaikinimo, dėl įrengimų sugriovimo ir gamybos produkcijos išvežimo į Vokietiją.

Kiekvienoje šalyje yra viena ir ta pati problema, kaip mobilizuoti darbo jėgą ir įrengimus, kad galima būtų greičiau pripildyti mūsų namus reikalingomis prekėmis ir užtikrinti grįžimą į laimingesnį gyvenimą.

Didžiojoje Britanijoje mes taip pat tikrai, bet gana lėtai žengiamo priekiu. Daugiau kaip 3 milijonai vyrų ir moterų sugrižo iš armijos į taikią darbą ir gale metų armija pasieks taikos meto lygį. Milijonai darbininkų, kurie karo metais gamino lėktuvus, tankus ir kitus ginklus, dabar dirba gamyklose, kurios gamina teikiąją produkciją. Ir nors šimtai tūkstančių moterų, dirbusių karo metu, ir karo grįžo į savo židinius, — žymų jų dalis liko dirbti gamyklose. Gamykloms lėtai plečiamos. Mes jau pagaminome pakankamą audinių, kad galima būtų aprūpinti kiekvieną demobilizuotąjį vienu kostiumu. Tačiau civiliai gyventojai toliau kenčia smarkų manufaktūros trūkumą. Mes vėl pradėjome gaminti namų apyvokos daiktus, elektrinius reikmenis, radijo priėmtuvus, dviračius, tačiau jų kiekis joki būdu negali patenkinti vartotojų poreikavime.

Ryšium su tuo, kad mes esame priversti pirkti maisto produktus užsienyje, mums tenka eksportuoti daug prekių, kurių trūkumą patys smarkiai jaučiame. Danijoje, Švedijoje ir kitose šalyse galima matyti anglų dirbinius, kurių mums trūksta Anglijoje.

Mes nenukrypstame prognozuojame, todėl kad leiboristų vyriausybė, kurią tauta išrinko praėjusiais metais, sąmoningai planuoja perėjimą iš karo į taiką. Jeigu konservatorių partija su Čerčiliu priešakyje turėtų valdžią, tai planavimas būtų paaukotas spekuliantų ir vertėjų interesams, ir šiandien mes būtume buvę žymiai blogesnėje padėtyje. Tai yra kaip tik planavimo reikalas, kurio tiek daug išmoko Britanijos delegacija savo viešėjimo Tarybų Sąjungoje metu.

Kiekviename mieste, kurį mes aplankėme Tarybų Sąjungoje, mes buvome supažindinti su penkmetinio plano prog-

rama. Mes išitikiname, kad liaudies tvirtai yra įtikinta, kad penkmetinis planas bus ne tik įvykdytas, bet ir įvykdytas prieš laiką. Kiekvienas visiškai yra įsitikinęs, kad trūkumai, kuriuos tarybinių respublikų tautos lygiai kaip ir Britanijos tauta vis dar tebeapatiria, bus nugalimi pagal tai, kaip bus vykdomas penkmetinis planas.

Lygiai kaip tarybinė gamyba socialistinės planinės sistemos dėka sugebėjo aprūpinti Raudonąją Armią apginklavimu, reikalingu milžiniškai kovai, taip taikos meto gamyba, tuo aš įsitikinau savo lapykoms metu, aprūpins visą laudį viskuo, kas yra reikalinga pesiturinėjim ir laimingam gyvenimui.

Šiuo metu visame pasaulyje jaučiama prekių trūkumas, bet visose šalyse išskiriant Tarybų Sąjungą taip pat taikos metu buvo normalus reikšmės netolygus pramonės dirbinių paskirstymas. Pavyzdžiui, mano šalyje, kaip ir iktarybinėje Latvijoje, mašinos ir žmonės buvo be darbo, o tuo pat metu plačiosioms masėms stigo esminių gyvenimui reikmenų.

Prieškariniais metais Anglijos vyriausybė buvo išleidusi eilę įstatymų, kurie buvo apriboję maisto produktų gamybą, o taip pat jų įvežimą iš užsienio. Tai buvo padaryta aukštoms šių prekių kainoms palaikyti. Ir tai buvo daroma tuo metu, kada, kaip nurodė maisto produktų klausimu specialistas ser Džonas Oras, nemažiau kaip 50% Anglijos gyventojų negalėjo nusipirkti sau pakankamo kiekio maisto produktų savo sveikatai palaikyti.

Prieškarinėje Anglijoje buvo taip pat įvykdytos priemonės, apribojančios anglies gaminimą ir laivų statybą. Britanijos monopolijos, priklausydamos tarptautiniams karteliams, apribodavo gamybą ir kelė kainas prekėms. Socialistinėje sistemoje nei viena šių blogybių neįmanoma.

Latvija ir kitos Pabaltijos respublikos nepriklauso daugiau nuo stichinių svyravimų kapitalistinio pasaulio, kuris negali išnaudoti to, ką davė žmonijai gamta ir mokslas. Latvijos klestėjimą sąlygoja medžiagų ir darbo jėgos turėjimas. Tarybų Latvija vystysis ne kaip izoliuotas vienetas, bet kaip Tarybų Sąjungos dalis, remdamasi visų kitų penkiolikos respublikų resursais.

Aš visiškai įsitikinęs galiu pasakyti, kad Latvijos atgimimas vyksta sparčiau negu bet kurios kitos Vakarų Europos šalies atgimimas, nes jai kita Tarybų Sąjungos dalis užtikrina pagalbą žaliava, mašinomis ir kitokia paspartimi. Viena, kas galėtų sustabdyti tarybinę tautų judėjimą, — tai nau-

jojo karo grėsmės pasireikimas. Iki 1939 m., kada fašizmas, paskatintas Vakarų paktistų, darėsi vis labiau grėmingesnis, Tarybų Sąjungai teko iškelti karo pasipriešinimą visais priemonėmis, kuriomis galėjo žymiai pagerinti laisvo gyvenimo sąlygas. Būtų didelis nelaimė, jeigu tai įvyktų. Štai kodėl Anglijos — Tarybų Sąjungos draugystė taip pat yra mūsų tautoms.

Visoje Europoje mažiausiai susitiki su fašizmo agentais, kurie sklaidė gandus apie atėjantį karą tarp mūsų tautų. Tačiau mes pareiškiamo mūsų draugams Latvijoje: per 1920 metų interavimą Anglijos darbininkų klasei organizavo Veiksmo tarybų, naujai tarybų respublikai palaikyti. Londono uosto darbininkai sulaukėdavo laivus, vežančius šaudmenis lenkų interavimams.

Dabartinio metu draugystės jausmas Tarybų Sąjungai patalpinamas ir apima platesnį gyventojų sluoksnį. Ne tik na Britanijos vyriausybė nori drįs stoti į karą prieš Tarybų Sąjungą, nes karauja ne tik cinė mažuma, o visi tarybų moterys, kurie grumiasi kare lauke ir gamina ginklus.

Mūsų užsienio politikoje pastebima daug tendencijų, kurios gimdo nerimą plačiam mūsų tautos sluoksniui. Tačiau didžiosios Britanijos tauta jaučia, kad ji atidavė nemažą balsus už draugystės su Tarybų Sąjunga ir visomis duotomis Europos šalimis politiką, už visišką fašizmo sunaikinimo politiką.

Kadangi šie du dideli darbai dar turi būti pasiekti, Didžiosios Britanijos darbininkų organizacijų uždavys — pasiekti jų igyvendinimą.

Šiuo momentu anglų tautos dėmesys yra vis dėlto atkreiptas į vidurines vyriausybės priemones, o į užsienio politikos klausimus nekreipiama dėmesio.

Mūsų delegacijos uždavys sugrįžti į Didžiąją Britaniją idiegti mūsų tautai tą patę teisybę, kad visos mūsų viltys apie pašangą mūsų šalyje pareina nuo draugystės su Tarybų Sąjunga palaikymo visiško fašizmo sunaikinimui, kur tik jis bepasireikštų.

Mes esame įsitikinę, kad šitie du tikslai bus pasiekti atsiskleis plačiosios gamybos prekybai ir kitoms bendravimo formoms tarp mūsų šalių. Nepaisant kančių ir sunkių nuostolių, patirtų kovoje prieš fašizmą, žmonija turi dėsmes atieities perspektyvą, negu kada nors anksčiau buvo žmonijos istorijoje.

Tegyvuoją draugystę su Didžiosios Britanijos ir Tarybų Sąjungos!

Tegyvuoją laisva Latvija Tarybų respublika!“

(„Pravda“)

Atsakingas redaktorius P. Griškevičius